

Mateřství pochází od Boha

Čtení: 1 Sam 1,9-11 – 1. Mateřství je Božím darem. „Získala jsem muže od Hospodina“ (Gen 4,1), zvolala Eva po porodu svého prvorozeného syna Kaina. Těmito slovy kniha Genesis představuje první mateřství v dějinách lidstva jako milost a radost, jež vyvěrají z dobroty Stvořitele.

2. Podobně je vysvětlováno zrození Izáka, na počátku vyvoleného národa.

Bezdětnému Abrahámovi, který byl už pokročilého věku, Bůh slibuje potomstvo četné jako hvězdy na nebi (sr. Gen 15,5). Patriarcha přijímá příslib s vírou, která otevírá člověka pro Boží plán: „Uvěřil Hospodinovi a on mu to připočetl jako spravedlnost“ (Gen 15,6). Toto příslibení bylo potvrzeno slovy, jež pronesl Hospodin při uzavření smlouvy s Abrahámem: „Já jsem! A toto je má smlouva s tebou, staneš se praotcem hluchícího davu pronárodů“ (Gen 17,4). Mimořádné a tajemné události podtrhují, jak je Sářino mateřství především plodem milosrdenství Boha, který dává život navzdory všem lidským předpokladům: „Požehnám ji a dám ti také z ní syna; požehnám ji a stane se matkou pronárodů a vzejdou z ní králové země“ (Gen 17,16).

Mateřství je prezentováno jako rozhodující dar Hospodina: patriarcha a jeho manželka dostanou nová jména, aby to označilo neočekávanou a úchvatnou přeměnu, kterou Bůh způsobil v jejich životě.

3. Návštěva tří tajemných osobností, v nichž církevní otcové viděli předobraz Trojice, ohlašuje konkrétnějším způsobem Abrahámovi naplnění příslibu: „I ukázal se Hospodin Abrahamovi při božišti Mamre, když seděl za denního horka ve dveřích stanu. Rozhlédl se a spatřil: Hle, naproti němu stojí tři muži“ (Gen 18,1-2). Abrahám namítá: „Což se může narodit syn stiletému? Cožpak Sára bude rodit v devadesáti?“ (Gen 17,17) Božský host odpovídá: „Je to snad pro

Hospodina nemožné? V jistém čase a po obvyklé době se k tobě vrátím a Sára bude mít syna“ (Gen 18,14).

Vyprávění zdůrazňuje účinek božské návštěvy, která učiní plodným manželské spojení, jež dosud zůstávalo neplodné. Abrahám svou vírou v příslibení se stává otcem proti veškeré naději a „otcem ve víře“, protože víra vyvoleného lidu pochází z jeho víry.

4. Písmo svaté přináší i jiná vyprávění o ženách osvobozených od neplodnosti a obšťastněných darem mateřství. Jde často o situace plné úzkosti, které Bůh přemění v radost tím, že vyslyší naléhavou modlitbu jedince, který je lidsky už bez naděje. Např. Ráchel „když viděla, že Jákobovi nerodí, žárlila na svou sestru Liu a naléhala na Jákoba: „Dej mi syny! Nedáš-li, umřu.“ Jákob vzplanul proti Ráchel hněvem a okřikl ji: „Což mohu za to, že Bůh odírá plod tvému životu?“ (Gen 30,1-2) Avšak biblický text hned dodává, že „Bůh se rozpomenul na Ráchel, vyslyšel ji a otevřel jí lůno. Otěhotněla a porodila syna“ (Gen 30,22-23). Tento syn Josef bude mít velmi důležitou úlohu v době vystěhování do Egypta.

V tomto vyprávění, jakož i v ostatních Bible chce zdůrazněním počáteční neplodnosti ženy vyzdvihnout záračný ráz Božího zásahu v těchto případech, ale dává zároveň pochopit rozměr nezaslouženosti, jež je v každém mateřství.

5. Podobný postup nacházíme při vyprávění o Samsone

nově narození. Manoáchově manželce, která nikdy nemohla zplodit děti, ohlašuje Hospodinův anděl: „Hle, ty jsi neplodná a nerodila jsi, avšak otěhotníš a porодиš syna“ (Sd 13,3). Neočekávané a záračné početí ohlašuje velké věci, které Pán vykoná prostřednictvím Samsona.

V případě Anny, matky Samuela, je podtržena zvláštní úloha modlitby. Anna prožívá pokoření neplodností, ale je proniknuta velkou důvěrou v Boha, k němuž se naléhavě obrací, aby jí pomohl překonat onu zkoušku. Jednoho dne při návštěvě chrámu vysloví slib: „Hospodine zástupů, ... jestliže na svou služebnici nezapomeněš a daruješ své služebnici mužského potomka, daruji jej tobě, Hospodine, na celý život ...“ (1 Sam 1,11)

Její modlitba je vyslyšena: „Hospodin se na ni rozpomenul ... otěhotněla a porodila syna a pojmenovala ho Samuel“ (1 Sam 1,19-20). Anna splnila svůj slib a nabídla svého syna Hospodinovi: „Modlila jsem se za tohoto chlapce a Hospodin mi dal, zač jsem ho tak naléhavě prosila. Vyprosila jsem si ho přece od Hospodina, aby byl jeho po všechny dny, co bude živ. Je vyprošený pro Hospodina“ (1 Sam 1,27-28). Malý Samuel, daný Anně od Boha a pak daný Annou Bohu, se tak stává živým poutem spojení Anny s Bohem.

Samuelovo narození je tedy zkušeností radosti a příležitostí ke vzdávání díky. První kniha Samuela přináší hymnus, nazývaný „Magnifikat“ Anny, který jako by předjímal Ma-

riin: „Mé srdce jásosem oslavuje Hospodina, můj roh se zvedá díky Hospodinovi ...“ (1 Sam 2,1) Milost mateřství, kterou Bůh udělil Anně pro její vytrvalou modlitbu, v ní vyvolává novou velkodušnost. Zasvěcení Samuela je vděčná odpověď matky, která rozpoznává ve svém dítěti plod Božího milosrdenství a oplácí dar tím, že svěřuje tolik očekávaného syna Hospodinovi.

6. Ve vyprávěních o mimořádných mateřstvích, které jsme si připomněli, se snadno odhalí důležitá úloha, kterou v poslání synů Bible vyhrazuje matkám. V případě Samuela Anna hraje hlavní úlohu svým rozhodnutím darovat jej Hospodinovi. Podobně rozhodující funkci má jiná matka, Rebeka, která se postará Jakubovi o dědictví (Gen 27). V onom mateřském zásahu, vylíčeném Bibli, lze vyčíst znamení, že byla zvolena za nástroj svrchovaného Božího plánu. To On volí mladšího syna Jakuba jako nositele požehnání a otcovského dědictví, a tedy jako pastýř vede svůj lid ... On nezaslouženým a moudrým rozhodnutím stanoví a řídí osud každého člověka (Moudr 10,10-12).

Biblické poselství o mateřství ukazuje na důležité a stále aktuální aspekty: osvětluje totiž, jak je nezasloužené; to se zvláště projevuje v případě neplodných, a zvláštní smlouvy mezi Bohem a ženou a zvláštní pouto mezi osudem matky a osudem syna.

Zároveň zásah Boha, který v důležitých chvílích dějin svého lidu učiní plodnými některé neplodné ženy, připravuje víru v zásah Boha, který „v plnosti časů“ učiní plodnou jednu Pannu kvůli vtělení svého Syna.

P. Josef Koláček,
Radio Vaticana

Liturgická čtení

1. čtení Ez 37,12-14

Toto praví Hospodin Bůh:

„Hle, já otevřu vaše hroby, vyvedu vás z nich, můj lide, a přivedu vás do izraelské země. Tu poznáte, že já jsem Hospodin, až otevřu vaše hroby a vyvedu vás ven, můj lide! Vdechnu vám svého ducha a ožijete, usídlím vás ve vaší zemi, a tak poznáte, že já, Hospodin, jsem to řekl a vykonal“ – praví Hospodin.

2. čtení Řím 8,8-11

Bratři!

Ti, kdo žijí svému tělu, nemohou se líbit Bohu. Ale vy žijete ne podle těla, nýbrž podle Ducha, jestliže skutečně ve vás přebývá Duch Boží.

Kdo totiž nemá Kristova Ducha, ten není jeho. Je-li však ve vás Kristus, tělo je podrobeno smrti kvůli hříchu, ale duch je (plný) života, protože je ospravedlněn. A když sídlí ve vás Duch toho, který z mrtvých vzkřísil Ježíše, pak ten, který vzkřísil z mrtvých Krista Ježíše, pak ten, který vzkřísil z mrtvých Krista Ježíše, probudí k životu i vaše smrtelné tělo svým Duchem, který sídlí ve vás.

Evangelium Jan 11,1-45

Byl jeden nemocný, Lazar z Betánie, vesnice, kde bydlela Maria a její sestra Marta. To byla ta Marie, která pomazala Pána olejem a utřela mu nohy svými vlasy. Ten nemocný byl její bratr Lazar. Sestry tedy poslaly k Ježíšovi se vzkazem: „Pane, ten, kterého miluješ, je nemocný.“ Když to Ježíš uslyšel, řekl: „To není nemoc k smrti, ale k slávě Boží, aby jí byl oslaven Boží Syn.“

Ježíš měl rád Martu a její sestru i Lazara. Když tedy uslyšel, že je nemocný, zůstal ještě dva dni v místě, kde byl. Potom teprve řekl svým učedníkům: „Pojďme znovu do Judska!“

Učedníci mu odpověděli: „Mistře, nedávno tě chtěli židé ukamenovat – a zas tam jdeš?“

Ježíš na to řekl: „Nemá den dvanáct hodin? Kdo chodí ve dne, neklopýtne, protože vidí ve světle tohoto světa. Kdo však chodí v noci, klopýtne, protože v něm není světlo.“

Po těch slovech ještě dodal: „Náš přítel Lazar spí, ale jdu tam, abych ho probudil.“ Učedníci mu řekli: „Pane, jestliže spí, (Pokračování na str. 9)

Myšlenka na neděli

BŮH, KTERÝ PLÁČE

Zamyšlení nad úryvkem J 11,1-45

Otče, děkuji ti, žes mě vyslyšel.

Přijmi evangelistovo pozvání a připoj se k družině, která doprovází Ježíše. Vstoupíš tak do školy, ve které Pán dnes nadmíru lidsky prostým a božsky přesvědčivým způsobem vyučuje víře, důvěře a lásce. Utiš své srdce a odlož všechno, co by mohlo být překážkou jeho božského působení. Ježíš ti chce dokázat, jak hluboce lidsky vnímavé a citlivé je jeho Božské Srdce. Uvážíš-li, že tento soucitný a milující Člověk je také všemohoucím Bohem, měla by tě jeho společnost naplňovat hlubokou důvěrou a vděčností.

Právě mu oznámili, že jeho přítel Lazar je těžce nemocen. Ačkoliv je známo, jakou náklonnost chová k Lazarovi a jeho sestrám, přece nespěchá. Možná, že pociťuješ nutkání vybidnout jej, aby si pospíšil. Ale máš si právě uvědomit, že u Ježíše se nikdy nemusíš obávat nebezpečí z prodlení. Zdál se ti, že otálí, pak to není proto, že by váhal, nýbrž proto, že má pro tebe připraven mnohem větší dar, než o jaký jsi schopen jej prosit. Z Boží perspektivy vypadají věci zcela jinak než z tvě. To, co ti může připadat jako neštěstí, to umí jeho láska proměnit v Boží slávu. Můžeš očekávat více? Odlož proto všechnu netrpělivost i nejistotu a nahraď je bezmeznou důvěrou. Nepřehlédni při tom okolnost, že Ježíš nemyslí pouze na toho, kdo se ocitl v nouzi. Projeví svou milosrdnou moc na potřebném i kvůli tobě, abys uvěřil. Spolehni se tedy vždy zcela na jeho čas i na jeho způsob a vyčekej, až uslyšíš jeho pozvání: *Pojďme!*

***

Marta přichází Ježíšovi v ústrety. Tuto ženu bolestně zasáhla největší ztráta. Všimni si s úctou, jak důstojně snáší svou bolest. Je to ovoce lásky a důvěry, kterou chová k božskému Příteli. Její srdce jí napovídá, že **tam, kam přijde Ježíš, nikdy není nic ztraceno.** V takových duších má Ježíš obzvláštní zalíbení, protože jim může svěřit svá důvěrná tajemství. Zdá se, že právě chvíle zkoušky jsou k tomu nejvhodnější. Je-li duše schopna i v takové situaci bezvýhradného vyznání víry, pocítí a prožije podíl na radosti, jakou svou důvěrou a oddaností působí Bohu.

Takový zážitek Ježíšovy lásky je nezbytnou výzvou k apoštolátu. Marta spěchá

domů, aby i své sestře zprostředkovala účast na důvěrném setkání s Ježíšem. Maria ihned odchází za Pánem. Z jejích slov poznáváš, že celou dobu zkoušky myslela na Ježíše.

Ježíš zná důvěrně Mariiny slzy. Cítil je již před časem nejen na svých nohou, ale i ve svém srdci. Přišel čas, aby na ně odpověděl vlastními slzami. Poklekní s Marií před Bohem, který pláče. *Hle, jak nás miluje!* Nyní, když víš, že Ježíš pláče s tebou, nemusíš se stydět za své slzy. Sbírej jeho slzy, abys je mohl ukázat všem, kteří se nechápavě ptají, jak se Bůh může dívat na lidské utrpení. Vidíš tu na vlastní oči, že je prožívá daleko více než ten, koho se týká. *Věříš tomu?*

***

Aby mohl Ježíš vrátit život, je třeba odvalit kámen. Při pohledu na ty, kteří jej pracně odstraňují, si uvědom, že balvanem, který neproniknutelně uzavírá lidské srdce, je tíže pýchy, nedůvěry, zatvrzelosti a bezcitnosti. Musí být odstraněn právě proto, že se za ním skrývá mrtvolný pach a rozklad. Jinak bys *nemohl vidět Boží slávu.* Smyslem všeho toho, co se děje u Lazarova hrobu a vůbec všude tam, kde se dějí a budou dít zázraky, je *zjevit Boží slávu.* Ježíš tedy především děkuje Otcí, že mu připravil tuto příležitost, abychom *uvěřili, že jej Otec poslal.* Dříve než oslaví Otce svým divem, slaví jej synovským díkyvzdáním. Ježíš tě učí, že **prosit o zázrak znamená především děkovat.** V děkovné modlitbě je obsažena pokora, úcta a důvěra, které otevírají dokořán brány Boží všemohoucnosti: *Lazare, pojď ven!*

Blahopřej sestřím i Lazarovi k jejich radostnému shledání, které je odměnou za jejich víru a lásku. Ale rozhlédni se kolem. Ačkoliv znovuoživení těla, které se již rozkládalo, je tak přesvědčivé, jsou mezi svědky i takoví, kteří neuvěřili. Jejich kámen nebyl odvalen, jejich šátky nebyly rozvázány. *Kdo totiž nemá Kristova Ducha, ten není jeho.* Nemůže se radovat z jeho darů, jestliže je odmítá přijmout.

Nebude to dlouho trvat a budeš opět svědkem Ježíšových slz. Bude plakat pro ty, kteří *nepoznali čas navštívení,* kteří mu stále nechtějí dovolit, aby *otevřel jejich hroby a vyvedl je ven, aby jim vdechl svého ducha a mohli tak obžít.* Nesmíš se divit, jestliže se stále setkáváš s těmi, kdo odmítají přijmout Boží znamení. Jsou tvými bratry. Pros za ně plačícího Pána se stejnou vírou a láskou jako Marie a Marta, a děkuj Otcí, že budeš i na nich *svědkem jeho slávy.*

Bratr Amadeus

E Dokonalá dcera Izraele – **Edit Steinová**

– dokonalá dcera církve

Není v tomto titulu protirečení? Již po staletí se zdá, že mezi lidem Starého a Nového zákona leží propast. Nejen víra v Ježíše Krista, ale i bolestné zkušenosti našich židovských bratří z historických skutečností jako je vyhnanství, pronásledování a masové vraždění vyhloubily, jak se zdá, tento předěl nenávratně a navždy.

Druhý vatikánský koncil však znamená obrat v křesťansko-židovských vztazích. Církev se hlásí k Izraeli jako ke svému staršímu bratru. Konkrétními kroky, jako bylo setkání v Assisi a návštěva papeže v římské synagoze i proměna karmelitského kláštera v Osvětlení na židovsko-křesťanské středisko naznačují sblížení Izraele a církve. Náš Svatý otec vyslovil přání, aby slova koncilu nezůstala mrtvými literami. Blahověčení Edit Steinové 1. 5. 1987 bylo také oslavou židovské identity nové světice. Toto blahověčení se stalo navzdory oboustranným obavám rozhodujícím krokem na nově nastoupené cestě.

„Blahoslavení, kteří přicházejí z velkého soužení; vyprali svůj oděv v Beránkově krvi“ (Zj 7,14).

„Počátek moudrosti je bázeň Boží“ (Sir 1,14).

Edit Stein se narodila o velkém židovském svátku pokání a odpuštění *Jom Kipur* 12. října 1891 ve Vratislavi (Wroclaw, tehdy Breslau) jako první z jedenácti dětí. Matka záhy ovdověla a převzala sama všechnu odpovědnost za děti i obchod. Její přísná víra hluboce působila na její děti.

„Zamiloval jsem si moudrost od svého mládí“ (M 8,2).

I když dodržovala příkázání tóry a rabínských předpisů, vzdala se, podobně jako mnoho mladých současníků židovské víry. Neuznávala žádnou pravdu, kterou nelze dokázat, a hledala smysl života ve vědě. Jak sama později přiznala, tížila ji „vína radikální nevěry“. Hledala však pravdu

tak opravdově, že se stala příkladem svého výroku: „Kdo hledá pravdu, hledá Boha, ať už o tom ví, nebo ne“. Stala se asistentkou filozofa profesora Edmunda Husserla a ve 25 letech doktorkou filozofie.

„Noc co noc jsem hledala na svém lůžku toho, koho tolik miluji“ (Pís 3,1).

Kontakt s křesťanskými filozofy Maxem Schelerem, Adolfem Reinachem a Hedvikou K. Martiovou ji poprvé přivedly do blízkosti křesťanství. Smrt Adolfa Reinacha a způsob, jakým se s touto skutečností vyrovnala jeho žena, byl pro Edit „prvním setkáním s křížem a jeho božskou silou, kterou dává těm, kdo jej nesou.“ Jak dále říká: „Viděla jsem poprvé církev zrozenou z vykupitelského utrpení Kristova v jejím vítězství nad ostnem smrti. Byl to okamžik, ve kterém se zhroutilá má nevěra, židovství pohaslo a zazářil Kristus: Kristus v tajemství kříže.“

Následovaly čtyři roky vnitřních bojů. Jedné noci

u své přítelkyně H. Martiové obdržela osvětlení od jiné světice židovského původu, sv. Terezie z Avily. Celou noc četla životopis této španělské mystičky. Když vyšlo ráno slunce, zavřela knihu a řekla: „Toto je pravda!“

„Láska všemu věří, ve všem doufá“ (1 Kor 13,7).

1. ledna 1922 na svátek Obřezání Páně byla pokřtěna. To však neznamenalo její rozchod s židovstvím. Naopak: „Opustila jsem praxi židovského náboženství jako 14letá, cítila jsem se teprve po návratu k Bohu opět židovkou“. Byla si vědoma, že je s Kristem spřízněna nejen duševně, ale i rodovou příslušností. Až do smrti neexistoval u ní žádný rozpor mezi židovskou a křesťanskou identitou. Utrpení, které její křest a později odchod do kláštera způsobil její matce, bylo nesmírné. I když jejich vzájemná láska byla stejně veliká, zdá se, že tu měly obě podíl na tragickém rozdělení mezi Izraelem a církví.

Na radu zpovědníka odložila svůj vstup do kláštera. Přednášela v celém Německu a cítila se jako nástroj Páně. Ve Speyeru poznala dílo sv. Tomáše Akvinského a přeložila jeho spis „De veritate“. Plodem konfrontace fenomenologie a tomismu bylo její dílo: „Věčné a časné bytí“.

I když její vědecká činnost byla službou Bohu, její srdce vědělo, že Bohu nesloužíme věděním, nýbrž láskou. Její přítelkyně dosvědčují, že v této době trávila dlouhé hodiny před svatostánkem ponořena do hluboké modlitby. Opat Rafael Walzer o ní prohlásil, že již dlouho před vstupem na Karmel byla hluboce zcela usebraná v Bohu ...

Jakkoliv uměla hluboce mluvit před Bohem, nemlčela tvář

í v tvář nebezpečí nacismu. V roce 1933 poslala dopis Piu XI. a vyjádřila oprávněné obavy z pronásledování Židů. Pociťovala je záhy sama na sobě. R. 1933 byla zbavena učitelského místa, protože byla Židovka. Přijala to jako podnět, aby se ještě více sblížila s Ukřížovaným. V říjnu toho roku vstupuje do Karmelu. Říká: „V kříži je všechno světlo.“

„S Kristem jsem ukřížován. Nežiji již já, ale žije ve mně Kristus“ (Gal 2,19-20).

Edit napsala: „Nepomůže nám lidská činnost, ale utrpení Kristovo. Mým přáním je, abych na něm měla podíl.“

Protože ji kříž fascinoval od počátku jejího obrácení,

přijala řádové jméno Terezie Benedikta od Kříže. Po „kříšťalové noci“ v roce 1938 hledá útočiště v holandském klášteře. Napsala tam nedokončenou knihu „Věda kříže“. Dokončením knihy je její vlastní utrpení a smrt.

2. srpna 1942 ji gestapo zatklo. Byla to odvěta za pastýřský list holandských biskupů, který odsoudil nacistické zločiny. Když ji odváděli, řekla své sestře Róze: „Pojď, jdeme za svůj národ.“ Šla, aby byla

obětována spolu se svým Beránkem. Již týden nato umírá v Osvětlení v plynové komoře ...

Ve dnech pokání před jejím blahověčením řekli křesťanští muži a ženy německému národu: Na dějinách našeho národa leží stín nesmírné viny. Nikdo z nás nemůže říct, že s tím nemá nic společného. Všichni jsme povoláni, abychom za tyto události činili pokání a přičinili se tak o mír a spravedlnost.

Netýká se to jen německého národa. Všichni křesťané jsou voláni k lítosti. Na křesťanské půdě zahynulo 6 milionů Židů, což oni nazývají Schoa – katastrofa. Kdo z křesťanů při tom nespoupracoval, bohužel tomu ani nezabránil.

Jan Pavel II. vyzývá: „Otevřeme se poselství, které nám předává tato dcera Izraele a současně dcera Karmelu.“

Zed', která odděluje církev a Izrael, se stále ještě tyčí před naším zrakem a my nejsme s to tento problém sami vyřešit. Edit nám ukazuje jedinou cestu ke sblížení. Kéž nás ozáří její zářící tvář. Její pohled se obrací k Bohu, který si Izrael vyvolil a zamiloval. Pozorujme spolu s Edit otevřeně Ježíšovo Srdece, abychom stále více milovali Boha, který miluje svůj národ, a vzývejme jej v duchu a v pravdě. Jak bychom mohli nemilovat ty, které miluje Bůh! „Spása přichází od Židů!“

Tak jako je antisemitismus dílem Satanovým, tak můžeme lásku k Izraeli přijmout jedině jako milost Boží. Je naší velkou nadějí, že se uskuteční to, co nazývá sv. Pavel pravým zmrtnýchvstáním: opětne spojení celého Božího lidu.

*Sestra Avigail
FuL 5/94*

Zvěstování Páně

Tajemství našeho vykoupení

Lev Veliký

Majestát přijal ponížení, Síla slabost, Věčnost smrtelnost. Aby byla odpuštěna vina, která nás tíží, spojila se nezranitelná přirozenost s tou, která je schopna utrpení. Prostředek spásy odpovídá našemu stavu: jeden a tentýž prostředník mezi Bohem a lidmi, člověk Ježíš Kristus ⁽¹⁾, měl v jedné přirozenosti zemřít, v druhé nikoliv.

Narodil se tedy pravý Bůh v nezkrácené a plné přirozenosti pravého člověka, celý Bůh ve své oblasti a celý člověk v naší. Naši oblastí nazývám to, co Stvořitel v nás na počátku povolal k bytí a co On sám přijal, aby to obnovil.

Po tom, co nám dal Svůdce a co podvedený člověk do sebe přijal, není u Vykupitele ani stopy. Jestliže se podvolil lidským slabostem, nemá proto podíl na našich proviněních.

Přijal otroctví, aniž se poskvrnil našimi vinami. Pozvedl lidské, aniž umenšil božské; neboť způsob, jakým se Neviditelný stal viditelným a Pán a Stvořitel všeho se stal smrtelným, byl projevem milosrdenství, nikoliv ztráty moci. Ten, který v božské přirozenosti stvořil člověka, vzal na sebe jako člověk přirozenost otroka.

Syn Boží tedy přichází na tento svět, sestupuje z nebeského trůnu a vstupuje novým zrozením do nového řádu, aniž by se vzdal Otcovy vznešenosti.

V novém řádu: neviditelný ve svém řádu se stal viditelný v našem; nevstihlý dává se pochopit, zůstává nad všim časem a začal bytí v čase; Pán všeho světa zahalil svou nesmírnou vznešenost a přijal podobu otroka; Bůh, který není schopn utr-

„Chceme-li porozumět stromu, podíváme se do země, v níž leží jeho kořeny.

Tak je dobré podívat se do půdy, z níž vyrůstá postava našeho Pána: poznat Marii, jeho Matku.“

Romano Guardini

pení, neváhal stát se trpícím člověkem; ačkoliv je nesmrtelný, podrobil se zákonu smrti.

Pravý Bůh a pravý člověk, a na tomto spojení není nic klamného. Spojují se tu lidská nízkost a Boží vznešenost.

Neboť tak, jak se Bůh svým smilováním nemění, tak božská důstojnost nepotlačuje v něm člověka. Ve společenství dvou přirozeností dělá každá to, co jí přísluší: Slovo působí to, co patří Slovu, Člověk pak splňuje to, co náleží člověku.

Jedna přirozenost září skrze divy, druhá se vydává potupě, a tak, jak se Slovo nevzdává své podstatné rovnosti s Otcem, tak Člověk se nevzdává bytí našeho rodu.

Stále znovu je třeba opakovat: jeden a tentýž pravý Boží Syn a Syn člověka, Bůh tím, že na počátku bylo Slovo a to Slovo bylo Bůh ⁽²⁾, a člověk tím, že se stalo tělem a přebývalo mezi námi. ⁽³⁾

Překlad -lš-

⁽¹⁾ Srov. 1, Tim 2,5

⁽²⁾ Srov. J 1,1

⁽³⁾ Srov.- J 1,14

– Maria –

dobrotivá Ochránkyně

V těchto našich časech nám Matka Boží dává v obzvláštní míře pocítovat svou přítomnost, kterou křesťanství již tolikrát zakusilo a stále zakouší. Čím více láska chladne, s tím větší starostí volá své děti ke zbožnosti, k lásce ke ctnostem a k pokání za hříchy. A zatímco hrozby zkázy, které se na nás valí ze všech stran, jsou stále těžší a těžší, pocítujeme, jak tato dobrotivá Prostřednice nám vyprošuje Boží milosrdenství a odvrací zasloužený trest a naše viny. Máme Paní a Ochránkyni, která má na Boží majestát nekonečně veliký vliv. Máme Matku, která v srdci plném slitovnosti cítí se svými dětmi každé jejich utrpení.

Jan XXIII.

Galilei a církev

– anebo: právo na omyl (5)

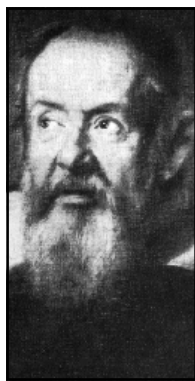
Walter Brandmüller

Nová argumentace

Mnohem zajímavější než průběh tohoto neobvyklého, duchovědně však dost významného střetu, jsou však v něm užívané argumenty.

V obsáhlém „Riflessioni“ odpověděl Olivieri na dva menší spisy Anfossiho, kde vyjádřil své mínění. Odpověď má datum 10. června 1820. Olivieri v ní nejdříve představuje právní stav, vytvořený dekrety z r. 1616, 1620 a 1633, příp. 1634, aby pak připojil otázku, zda jsou dekrety vůbec ještě platné. Popírá to poukazem na nový index z r. 1758 a dále na to, co sdělil Lalande o svém pobytu v Římě v r. 1765 a o rozhovorech, které měl při této příležitosti. Pokud by za těchto okolností Anfossi skutečně měl pravdu, pak bychom museli říci, že dokonce i index ponechal volný průběh naukám, které církev odsoudila – představa přímo absurdní!

Teď však Olivieri přistupuje k vlastnímu řešení problému, a to je výkon jeho vlastního myšlení. Jde o odpověď na – už ne formální, ale obsahovou – otázku, *jak to, že teď církev najednou může akceptovat dříve odsuzovanou heliocentrickou nauku*. Rozhodující myšlenka Olivieriho zní: Kopernikovská nauka byla ve své době právem odsouzená. „Filosofické“, to znamená přirozené – tedy neopírající se o zjevení – nesrovnalosti a nesprávnosti, které zjistilo sv. officium r. 1616, tehdy skutečně zatěžovaly kopernikovský systém. Jakkoli by tehdy bylo možno pohyb Země uvést do souladu se zážitkem pevně stojící Země, když před Toricellim a Newtonem nikdo ne-

měl ponětí ani o tlaku vzduchu, ani o zemské přitažlivosti? Kopernik a Galilei to nijak nedokázali. Teď však jsou tyto nesrovnalosti odstraněny a na základě výsledků, kterých od té doby dosáhla astronomie, bude kopernikovský systém vyučován v očištěné formě.

Tím se prý vysvětluje i skutečnost, že knihy z r. 1758, učící v zásadě heliocentrismu, byly z indexu uvolněny, ne však spisy Kopernika, Galileiho, Foscariniho a Zunigy: ty totiž učí heliocentrickému systému ještě v jeho chybné formě. Proto jsou i nadále právem odsouzeny.

A co tedy Bible?

Teď se však Olivieri, odborník na Starý zákon, odebírá do svého vlastního oboru, protože je třeba vyjasnit námitku rozporu s Písmem, která byla vznesena proti heliocentrickému systému. Zhostí se toho hermeneutickými prostředky. *Způsob vyjadřování Písma se vztahuje, podle jeho mínění, na viditelné astronomické jevy, v žádném případě však na jejich fyzikální příčinu*. To naopak probádala astronomie a muži jako Kopernik a Galilei. Tak se každý pohybuje v jiné hermeneutické rovině. O nějakém rozporu tedy nemůže být řeči. Navíc je třeba vzít v úvahu literární formu oněch citovaných míst Bible,

kteřá prý rovněž zakazuje chtít jí užívat jako výpovědi přírodních věd. Úmysl její výpovědi je náboženské povahy. Dokazuje to na jednotlivých místech, která v Galileiho době citovali zastánci Aristotela, a dochází k závěru, že ani jedno z nich nelze považovat za důkaz proti dennímu a ročnímu pohybu země. Totéž se mu podařilo i pokud jde o církevní otce.

Dále následuje přesný rozbor Galileiho odsouzení z r. 1633, na který se Anfossi pochopitelně odvolával. Samozřejmě nebyl tento rozsudek, jak Olivieri patřičně dokazuje, v žádném případě neomylným aktem učitelského úřadu, který by byl neodvolatelný. Zároveň Olivieri prohlašuje, že nemůže sv. officium a indexovou kongregaci z let 1616 a 1633 jednoduše obvinít z omylu. Stav věci je spíše maximálně komplikovaný, a musí být proto velice pozorně analyzován. *Byly tam myšlenky, které byly skutečně nesprávné, a proto mohly být odsouzeny, ale i takové, kterých se to v žádném případě netýkalo*. A právě tyto teď zastávají moderní astronomové pokud jde o pohyblivost Země a „nepohyblivost“ Slunce. Ve skutečnosti byla „mobilita scompigli-

a proto byly dlouho opakovány staré námitky proti Kopernikovi.

Co odpřisáhl Galilei?

Olivieri pak ukazuje, že Galilei mohl přísahat poctivě a bez zapírání svého vnitřního přesvědčení. Čeho se skutečně přísahou zřekl, totiž že Slunce je nehybným středem vesmíru a že Země není ani středem vesmíru, ani pohyblivá, to mohl s dobrým svědomím odmítnout jako falešné. *Slunce skutečně není středem našeho planetárního systému ani nepohyblivé, je totiž jedním z ohnisek elipsoidních oběžných drah a samo se pohybuje po oběžné dráze, jak dokázal Lalande*. Každý moderní astronom by dnes mohl odpřisáhnout totéž, aniž by se musel vzdát moderní astronomie. Tak se také vysvětluje, že církev během času už neměla žádné námitky proti moderně chápanému heliocentrismu, a četná díla, která to učila, mohla být bez překážek vytištěna. Odbočit od této linie by znamenalo vážně zpochybňovat věrohodnost církve.

Olivieri svými „Riflessioni“ podal pozoruhodný výkon. Spočíval nejen v tom, že se mu podařilo vyvrátit Anfossiho argumenty, které se zdály logické, ale vycházely z nesprávných historických předpokladů. Především se mu podařilo ukázat, že kopernikovský systém byl v letech 1616 a 1633 odsouzen jako průběžná hypotéza, kterou však církev mohla uznat jako přijatelnou v podobě, kterou měla r. 1820. Stalo se přesně to, o čem mluvil Bellarmín už r. 1573: byly podány důkazy – a otevřela se cesta k přiměřenému výkladu Bible.

Tím byla odstraněna i poslední překážka pro církevní povolení tisku Setteleho kopernikovské astronomie: ódi-um mylného rozhodnutí sv. ☹

„Koho by se nezmocnil obdiv vůči všemohoucímu Tvůrci, když pozoruje a zamýšlí se nad obdivuhodným pořádkem ve vesmíru, pocházejícím z Boží moudrosti!“

Mikuláš Koperník

atrice“ (these, o které se diskutovalo do objevu zemské tíže: pohyb Země by musel „roztrást“ všechna pohyblivá tělesa na jejím povrchu) přírodovědná absurdita, odporující skutečnému smyslu Písma sv. v jejích slovech o pevném stání Země. Teprve objev zemské tíže Toricellim v r. 1642 mohl kopernikovskou teorii zbavit absurdity „mobilita scompigliatrice“. Tyto souvislosti nebyly všeobecně známy ani v následující době,

oficia v době Galileiho. Olivieri našel přístup k dějinám a tím ke konečnému řešení případu Galilei.

Pokus o pochopení

Ještě jednou se ohlédněme. Je vůbec potřeba mluvit s tolika moderními autory o jednom omylu učitelského úřadu?

Bez nejmenší pochyby. A to ze dvou důvodů. Především je nutno důrazně dbát toho, že v případě Koperník–Galilei nebyl zapojen žádný orgán církve zmocněný k výkonu neomylného učitelského úřadu. Za druhé se také nejednalo o žádnou pravdu víry, která jediné může být předmětem vyjádření učitelského úřadu. Spíše se v postupu římské kurie vůči Galileimu projevila pochopitelná nejistota vůči nově se vyskytнувším problémům. I v dnešní době například možností genové techniky otázky morálně teologické povahy, jejichž konečné zodpovězení je nanejvýš obtížné. Jediným vhodným postojem církevních instancí přitom může být jen prozíravost, opatrnost a zdrženlivost vůči novým možnostem, jejichž následky ani zdaleka nelze předvídat.

Před obdobnou otázkou stálo sv. oficiem, když se jednalo o to, kdo má v případě Galilei pravdu. Odporoval Koperník Bibli, nebo ne? Anebo, mohli bychom se ptát, nebylo jednání kuriálních instancí zaměřené na potlačení svobody ducha a bádání? Nešlo tady jen o pouhé udržení moci?

Abychom mohli správně odpovědět na tyto otázky, musíme samozřejmě vědět, co je církev, co je Boží zjevení. Soudcové Galileiho si byli vědomi, že Bohem zjevená pravda evangelia, nejcennější poklad, je lidstvu a církvi svěřena, aby byla neporušeně

předávána dál. Pokud nebylo jasné, zda nová astronomie odporuje slovu Božím, nebo ne, byla neporušenost víry důležitější než nějaká nová astronomická teorie.

Toto rozhodnutí – Pascal a Descartes je uznávali – nesmíme vidět z hlediska naší sekularizované a pluralistické společnosti ani z hlediska profesora, zaměřeného na předmět svého zkoumání, ale z už naznačeného duchovnědného klimatu baroka. I soudcové Galileiho mají právo na spravedlnost.

Nakonec ještě pár slov k našemu přístupu k dějinám vůbec. Je – nejen v případě Galileiho – nejvyšší čas dát vale onomu vztahu k minulosti, který je spíše určován emocemi jako nadšení, zklamání nebo rozpaky a přejít k věčné střízlivosti. Adrenalin emocí, ať jakkoli ušlechtilých, by neměl pronikat do inkoustu, kterým se píší dějiny.

Budeme-li chtít chápat lidi předchozích generací podle jejich vlastních předpokladů a budeme-li ochotni posuzovat je podle tehdejších měřítek, přiblížíme se pravdě víc, než kdybychom vklouzli do rolí žalobců, obhájců a soudců, nebo dokonce katů. To platí, jak bylo řečeno, pro případ Galilei, ale nejen pro něj.

K osobě autora: Prof. ThDr. Walter Brandlmüller se narodil r. 1929 v Ansbachu, habilitoval r. 1967 s tématem: „Koncil v Pavii a Sieně 1423-24. Od r. 1971 je rektorem univerzity v Augburgu. Vydal Velké dějiny koncilů a Annuarium Historiae Conciliorum. Je členem Papežské teologické římské akademie a Akademie degli Intronati v Sieně. Zabývá se církevními dějinami středověku a 19. století a dějinami koncilů.

Jsem celý tvůj

Ludvík Maria Grignon z Monfortu se narodil 31. ledna 1673 jako syn právníka. R. 1700 byl vysvěcen na kněze a až do r. 1705 sloužil jako duchovní v hlavní nemocnici v Poitiers. R. 1706 obdržel od papeže titul „Apoštolský misionář“ a až do své smrti uskutečnil na 200 lidových misii ve farnostech severní Francie. Měl neobyčejné charisma probouzet v lidech hlubokou víru a důvěru v Boha. Zvláštní náklonnost cítil k chudým a prostým lidem a dokázal jim přiblížit opravdovou zbožnost. Říkali mu dobrý otec z Monfortu. Založil společnosti Misionáři Mariina společenství a Dcery Moudrosti.

Jeho cílem bylo probouzet v lidech úctu k Boží Moudrosti, která se stala člověkem, ke Slovu, které se stalo tělem. Ukazoval při tom na čtyři hlediska: na potřebu horoucí touhy, vytrvalé modlitby, dokonalou umrtvenost a pravou úctu k Panně Marii. Maria představuje při tom rozhodující cestu, skrze niž přišla Boží Moudrost na svět a skrze niž mohou lidé přijít k Boží Moudrosti. Mariin souhlas k Božím plánu spásy jako nezbytný, reprezentativní, spásonosný, který umožnil, aby Moudrost přišla k člověku, se uskutečnil právě v okamžiku Vtělení. Proto **svátek Zvěstování Páně patří ke klíčovým slavnostem mariánské pobožnosti sv. Ludvíka Grignona z Monfortu.** Je to základní tajemství Ježíšova života, které v sobě svým způsobem zahrnuje všechna další z životních mystérií Ježíše Krista. V tom má ovšem Maria klíčovou úlohu, tak jako má matka klíčovou roli v každém lidském zrození. V tajemství Vtělení je zakotveno nerozlučitelné sejetí Matky a Syna. Tak jako splnila působením Ducha svatého tuto bezpodmínečně nutnou úlohu při Vtělení a zrození věčného Slova, tak nutně spolupůsobí s Duchem svatým, má-li Boží Moudrost vstoupit do lidského srdce.

Tak jako byla Maria bezpečnou a ochotně otevřenou cestou

při příchodu Syna Božího k lidem, tak i pro člověka je Maria tou nejvhodnější, nejkratší a nejbezpečnější cestou ke spojení s Kristem. Proto se pravá úcta k Panně Marii vyznačuje vnitřní vroucností, vytrvalostí, nezištností a je nejkrásnější ozdobou křesťanské duše. Grignonova pobožnost k Panně Marii spočívá v tom, že se duše zcela a bezvýhradně jako otrok odevzdá Panně Marii, aby nakládala se vším, co je a co má, se vším, co přijala do Boha, jako se svým vlastnictvím. To je ono úplné a bezvýhradné zasvěcení, které je výstižně vyjádřeno ve větě: *Jsem celý tvůj a všechno mé je tvé.* Takto se zasvětil Matce Boží Karol Wojtyla již jako student a to je heslo, které přijal jako vůdčí myšlenku svého pontifikátu.

Toto radikální zasvěcení má své kořeny v našem křtu a našem křestním slibu, kterým jsme se zavázali k odpovědné angažovanosti v křesťanském povolání Božích dětí. Tato mariánská úcta nejen že nepředstavuje oslabení spasitelské úlohy Ježíše Krista, ale naopak je její nepřiměřenější podporou a naplněním. Jak lépe můžeme vzdávat poctu Bohu, ne-li tím, že volíme stejnou cestu jako On. Tím, že všechno konáme s Marií, v Marii a pro Marii, aby ona nás a všechno naše odevzdávala svému Synu, učíme se žít

Pokračování na str. č. 8

Zkušenost se zpovědí

Zpověď je část svátosti smíření, při které vyznáváme své hříchy a přijímáme rozhřešení. V běžném hovoru označujeme slovem zpověď celou tuto svátost. Katechismus katolické církve mluví o svátosti obrácení, pokání, zpovědi, odpuštění a smíření (1423, 1424). Zdůrazňuje, že vyznání hříchů před knězem je podstatným prvkem této svátosti (1456) a že úplná individuální zpověď je jediný řádný způsob smíření s Bohem a církví (1484).

Boj proti osobní zpovědi, jehož jsme dnes bohužel v církvi svědky, je tedy zároveň bojem proti svátosti smíření vůbec. Tvrdí-li nám někdo, že dříve byla svatá zpověď a dnes je svátost smíření, dopouští se jednak nepřesnosti, která se dá snadno odhalit nahlédnutím do nového nebo i starého (předkoncilního) katechismu, a jednak nahrává těm, kdo by rádi prosadili svátost smíření bez osobní zpovědi – nejprve v praxi, později i v nauce.

Takové tendence začaly v některých zemích už dříve. Jedna moje příbuzná byla asi před třiceti lety v Holandsku a chtěla přistoupit ke zpovědi. Bylo jí řečeno, že tady se věřící nezpovídají, a když přece jen dosáhla svého a začala vyznávat hříchy, kněz ji přerušil s tím, že není třeba konkrétně jmenovat, že stačí jen říct: „Zhřešila jsem.“ Tak se už tehdy zjednodušovala praxe pokání. Vyznání hříchů bylo postupně nahrazováno jakýmsi psychologickým rozhovorem, místo individuální zpovědi nastoupily společné obřady s generálním rozhřešením a teologové jako Bernhard

Häring ze všech sil znevažovali právě tu formu svátosti smíření, kterou doporučuje učitelský úřad církve.

Boj se začíná ozývat i u nás a vůbec není rozhodnuto, jak dopadne. Dlouhé řady a někdy přímo tlačence u zpovědnic na poutních místech a také ve velkých městech, zvláště o Vánocích, Velikonocích a prvních pátcích v měsíci, svědčí o něčem trochu jiném než o tom, že by bylo stále méně chuti k takové zpovědi, ve které se především vypočítávají konkrétní hříšné skutky za uplynulé období. To je nejlepší a neoddiskutovatelná odpověď na očekávanou nebo už přítomnou krizi svátosti smíření: živá zpovědní praxe. Proti teoretickému a propagandistickému zpochybňování a zlehčování svaté zpovědi je neúčinnější postavit vlastní dobrou zkušenost.

Dobrá zkušenost se svatou zpovědí se dá zažít už v dětství, zvláště když máme štěstí na rodiče, kteří nám jdou příkladem, na katechety, kteří nás správně připraví, a na zpovědníka, který nás laskavě přijme. Radost z odpuštění a smíření může po-

cítit i šestileté dítě a není nám jasné, proč se Bernhard Häring v jednom interview tolik podivuje a přímo pohoršuje nad tím, že podle Katechismu katolické církve mají děti před prvním svatým přijímáním přistoupit k svátosti smíření. I v takové situaci platí Ježíšovo „nechte maličké“: nechte děti přicházet k Pánu Ježíši i s bolístkami a klukovinami, které už mají na srdci a které my rodiče musíme výchovně řešit. Proč by je neměl řešit také hlavní vychovatel – náš Pán a Mistr? Není-li pro dítě první svatá zpověď zároveň poslední – nejde-li o takzvané „slavnostní vystoupení z církve“, pak se svátost smíření velmi pravděpodobně stane trvalou součástí a pravidlem života.

A právě zpověď dětí či dospívajících nám může objasnit důvody, proč církev požaduje při svátosti smíření konkrétní vyjmenování těžkých hříchů a doporučuje vyznávat i hříchy lehké. Pro dítě bude jistě srozumitelnější a názornější, když se bude zpovídat, že se popralo s bratrem a sebralo kamarádovi bonbón, než kdyby mělo jen abstraktně říkat: „Zhřešil jsem.“ A tato pravdivost a vnitřní pocitovost k sobě samému pak zůstává na celý život. Na svatou zpověď je jedna okolnost až nevysvětlitelně krásná: že totiž přesnost a úplnost našeho vyznání nikdo nekontroluje. Nikdo neví, zda jsme řekli všechny své hříchy, nebo jsme některé zatajili – jen my a Bůh. Pokud skutečně věříme, že Bůh všechno ví a že neúplná zpověď je neplatná, pak nemáme jinou možnost než povědět na sebe úplně všechno. Kdybychom chtěli některé hříchy zamlčet, nebyl by vlastně důvod chodit ke zpovědi. Tím je podivuhodně zajištěna ochrana a nezneuhodnotitelnost svátosti smíření.

Starší generace pamatují jednu oblíbenou pomůcku pro

kajícíky: zpovědní zrcadlo. Tento seznam konkrétních hříšných skutků mohl člověk používat tak, že v něm listoval a hledal, kterého hříchu se asi dopustil a má jej vyznat ve zpovědi. Je samozřejmě pravda, že hříchy máme hledat hlavně ve svém svědomí a ne v nějakém nabídkovém katalogu, ale na druhé straně se může stát, že nedokážeme všechny své skutky správně posoudit. Zvykneme si třeba na nějaké jednání, které nám připadá normální, a sami od sebe nevíme, že v Božích očích je hříšné. Zjistíme to teprve z morálního učení církve, tlumočeného například v katechismu nebo dříve ve zpovědním zrcadle. Vždyť i staří Izraelité po návratu z babylónského zajetí našli knihu Zákona a teprve tehdy zjistili, co všechno se porušovalo a nedodržovalo. Možná proto lid plakal, když kněz Ezdráš předčítal z knihy Zákona. V naší době se nepláče a spíš je snaha tvářit se, jako by řada Hospodinových příkazů vůbec neexistovala. Proto tolik námitek proti zpovědnímu zrcadlu a později proti osobní zpovědi.

Zpověď je pro hříšníky a vyhýbat by se jí mohli jen spravedliví, kteří pokání nepotřebují. Nazve-li katolický kněz svou knížku o svátosti smíření „Také se neradi zpovídáte?“, vyjadřuje tím jistě úmysl pomoci lidem, kteří mají se zpovědi nějaké lidsky vysvětlitelné problémy. Ale také tím naznačuje, jako by se i on sám nerad zpovídal a v takovém stavu poskytoval službu zpovědníka. Jenže upřímnému obrácení a povstání z hříchů nepomůže ulehčování zpovědi a obcházení toho, co je v ní nenahraditelné. Pomůže jen pravda, která je vyslovena pod svátostnou pečeti; jenom taková pravda nás může osvobodit.

Karel Komárek

Jsem celý tvůj – pokračování ze strany č. 7

trvale v Jeho přítomnosti a sloužit mu všim, co děláme, s celou oddaností tak, jako ona to činila, když o Něj s láskou pečovala a uchovávala všechna jeho slova ve svém srdci.

Svátek Zvěstování Páně pokládal sv. Ludvík za nejvhod-

nější den k úplnému zasvěcení Panně Marii a jeho pravidelné obnově.

Sv. Ludvík Maria Grignon zemřel 28. dubna 1716 a 20. dubna 1947 byl prohlášen za svatého.

-ire-

Liturgická čtení – dokončení ze str. 3

uzdraví se.“ Ježíš však mluvil o jeho smrti, ale oni mysleli, že mluví o skutečném usnutí. Ježíš jim tedy řekl otevřeně: „Lazar umřel. A jsem rád, že jsem tam nebyl, kvůli vám, abyste uvěřili. Ale pojďme k němu!“ Tomáš – řečený Blíženec – vyzval ostatní učedníky: „Pojďme i my, ať zemřeme s ním!“

Když Ježíš přišel, shledal, že Lazar je už čtyři dny v hrobě. Betánie bylo blízko Jeruzaléma, jen asi patnáct honů od něho. K Martě a Marii přišlo mnoho židů, aby je potěšili v žalu nad bratrem.

Když Marta uslyšela, že Ježíš přichází, chvátała mu naproti. Marie zůstala v domě. Marta řekla Ježíšovi: „Pane, kdybys tu byl, můj bratr by neumřel. Ale vím dobře i teď, že ať bys žádal Boha o cokoli, Bůh ti to dá.“

Ježíš jí řekl: „Tvůj bratr vstane.“

Marta mu odpověděla: „Vím, že vstane při vzkříšení v poslední den.“

Ježíš jí řekl: „Já jsem vzkříšení a život. Kdo věří ve mne, i kdyby umřel, bude žít, a žádný, kdo žije a věří ve mne, neumře navěky. Věříš tomu?“

Odpověděla mu: „Ano, Pane, věřím, že ty jsi Mesiáš, Syn Boží, který má přijít na svět.“

Po těch slovech odešla, zavolala svou sestru Marii stranou a řekla jí: „Mistr je tu a volá tě.“ Jak to Marie uslyšela, rychle vstala a šla k němu. Ježíš totiž dosud nedošel do vesnice, ale byl ještě na tom místě, kam mu Marta přišla naproti. Když uviděli židé, kteří byli u Marie v domě a těšili ji, že rychle vstala a vyšla, šli za ní; mysleli si, že jde k hrobu, aby se tam vyplakala. Jakmile Marie došla tam, kde byl Ježíš, a uviděla ho, klesla mu k nohám a řekla mu: „Pane, kdybys tu byl, můj bratr by neumřel.“ Když Ježíš viděl, jak pláče ona a jak pláčou i židé, kteří přišli zároveň s ní, v duchu byl hluboce dojat, zachvěl se a zeptal se: „Kam jste ho položili?“ Odpověděli mu: „Pane, pojď se podívat!“ Ježíš zaplakal. Židé říkali: „Hle, jak ho miloval!“ Ale někteří z nich řekli: „Copak nemohl ten, který otevřel oči slepému, také dokázat, aby on neumřel?“

Ježíš byl znovu hluboce dojat a přišel ke hrobu. Byla to jeskyně a na ní ležel kámen.

Ježíš řekl: „Odstraňte ten kámen!“

Sestra zemřelého Marta mu namítla: „Pane, už zapáchá, vždyť je tam čtvrtý den.“

Ježíš jí odpověděl: „Řekl jsem ti přece, že budeš-li věřit, uvidíš slávu Boží.“ Odstranili tedy kámen. Ježíš obrátil oči vzhůru a řekl: „Otče, děkuji ti, že jsi mě vyslyšel. Já jsem ovšem věděl, že mě vždycky vyslyšíš. Ale řekl jsem to kvůli zástupu, který stojí kolem mě, aby uvěřili, že ty jsi mě poslal.“ Po těch slovech zavolal mocným hlasem: „Lazare, pojď ven!“ Mrtvý

vyšel, ovázán na nohou i na rukou pruhy plátna a s tváří omotanou šátkem. Ježíš jim nařídil: „Rozvažte ho a nechte odejít!“

Mnoho z těch židů, kteří přišli k Marii a uviděli, co (Ježíš) vykonal, v něj uvěřilo.

Rozjímání o Kristově utrpení

(K obrázku na titulní straně – pokračování)

Odpočinek na kříži

*Obrali Ježíše o to poslední, co měl.
Sedí tu naposled,
svlečen a vyčerpán podpírá svou hlavu.
Všichni kolem jsou zabráněni do své práce:
dva vrtají otvory do ramen kříže,
třetí rovná a naklepává hřeby,
jiný připravuje nápisy.
Jsou od sebe odvráceni.
Každý se zabývá jen tím svým dílem,
jen jeden stařec se obrací ke Kristu,
snad našel slovo útěchy,
vztahuje ruce jako k požehnání.*

*Ten výjev se opakuje po všechny časy:
Kolaboranti a přívrženci napomáhají při tom,
co vlastně sami ani nechtějí,
a zůstávají při tom osamoceni.
Ale ani jinak nedovedou.
Konají jen svou povinnost!*

*A tak všichni mimoděk napomáhají tomu,
aby byl zahuben Spravedlivý.
Každý spolupůsobí na tom, co sám nechce.
A ten, kdo to myslí dobře,
je sám bezmocný,
zbývá mu jen soucit a požehnání.*

Z neklidu do Božího pokoje

Pane, vydávám se na cestu za tebou, abych se s tebou setkal. Nechal jsem za sebou svou práci, stáhl jsem se od lidí, kteří jsou kolem mne. Hledal jsem prostor pro ticho, volné místo pro tebe.

Pomoz mi, Pane, vyklidit nyní to, co uvnitř ve mně překáží mému setkání s tebou.

Odevzdávám ti své myšlenky, své starosti, své radosti. Dávám ti všechno, co mě zatěžuje, i své viny. Odevzdávám

vám ti všechno, co mě zaměstnává více než setkání s tebou.

Chtěl bych se tak ztišit, abych uslyšel tvé tiché zaklepání na mé dveře. Chtěl bych tě vpustit dovnitř. Chtěl bych slyšet tvůj hlas.

Chtěl bych, abych byl před tebou zcela prázdný, abys mě mohl naplnit svou láskou. Chtěl bych se na tebe dívat a při pozorování tvého obrazu změnit se ve tvůj obraz.

Ulla Scheible

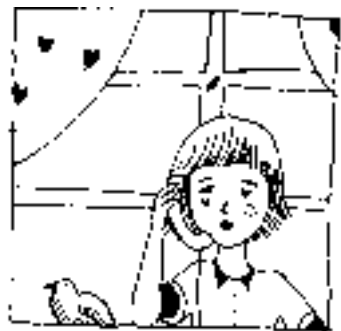
Jakub a Kateřina

Povídky na pokračování pro malé i velké Boží děti ...

U Kateřiny zvoní telefon. Katka zvedne sluchátko.

„Katko?“ Poznává Jakubův hlas. Jakub chodí s Katkou do stejné třídy.

„Haló, Jakub?“ volá Katka.

„Ty, Katko,“ začíná Jakub „představ si, co provedl Ruda!

Právě byl u Renaty a přede dveřmi jejich bytu tak vyl, vřeštěl, skučel a chřestil – jako opravdové strašidlo. Renata byla sama doma a hrozně se bála.“

„No a?“ hlesla Katka. „Proč mi to říkáš?“

„Poslyš, Katko,“ povídá Jakub, „to všechno je pravda, vím to od Jirky, kterému to Ruda sám vypravoval. Teď chce jít Ruda k Zuzce a taky ji postrašit, protože je dnes taky sama doma.“

„No a?“ ptá se Katka. „Proč mi to povídáš?“

„Ale, Katko, poslouchej,“ volá Jakub, „po Zuzce chce Ruda přijít k tobě!“

„Co? Ke mně?“ leká se Katka. „Já jsem teď také sama doma, protože maminka musela jít k zubaři. Jakube, co mám dělat? Já nechci žádné strašidlo přede dveřmi, i když tisíckrát vím, že je to jen Ruda! Já se bojím i vrzání dveří od koupelny, a zvláště, když jsem sama!“

„Přijdu k tobě!“ slibuje Jakub. „Počkáme za dveřmi, a když začne Ruda strašit, začneme tak divoce štěkat a vřeštět, že strachy uteče.“

„Přijď hned!“ zaprosila Katka. „Nevydržím tak sama ani o minutu déle!“

„Za pět minut jsem u tebe! Neboj se!“ slíbil Jakub. Pospíšil si.

Stihnul to za čtyři minuty až ke dveřím Katčina bytu.

Zvoní, ale nikdo mu nepřichází otevřít. „To jsem já, Jakub!“ volá do klíčové dírky. Vtom si všimne maličkého lístku nalepeného na klíce.

„Pro Jakuba,“ čte na lístku. Jakub rozloží lístek a čte: „Rozmyslela jsem se. Jsem u Zuzky. Pomůžu jí strašit. Katka.“

(překl. Mgr. L. Svobodová)

„Byl jsem bez domova ...“

Úryvky z pastýřského listu České biskupské konf. ke Dni uprchlíků 17. března 1996

Draží bratři a sestry,

svátek sv. Josefa, který musel se svou rodinou opustit svou vlast a uprchnout před Herodovou zlobou do Egypta, nám připomíná osud tolika ubohých lidí, kteří i v našich dnech přišli o teplo domova a často nemají ani střechu nad hlavou. Na přání naší biskupské konference se proto v neděli, která je nejbližší svátku sv. Josefa, slaví Den uprchlíků a bezdomovců.

Dovídáme se o nich z televize, někdy i z novin, ale často si neuvědomujeme, že žijí nejen v Africe anebo na Balkáně, ale také v našich zemích. Na území České republiky je toho času na 200 tisíc takových lidí bez domova, kteří z různých důvodů ztratili svou vlast, bezpečné zázemí a často i svou rodinu a jsou odkázáni na naši pomoc ...

Dnes je tedy na místě se zeptat, jaký je náš postoj k těmto našim méně šťastným bratrům. Mnozí, snad i většina, nejsou katolíci a často ani křesťané, a my jsme vlastně první, jejichž prostřednictvím se setkávají s Kristem. Vidí, že chodíme do kostela. Jejich raněné, hledající srdce prahne po pochopení a lásce. Snad už slyšeli něco o evangeliu a nyní mají první příležitost se s ním setkat. Bude to setkání radostné anebo to bude bolestné zklamání? „Byl jsem bez domova a přijali jste mne,“ řekne nám jednou božský Soudce. Uvědomujeme si v této souvislosti svou odpovědnost? ...

Co ale můžeme, co máme dělat konkrétně? Především se musíme bránit šířící se xenofobii, která v každém cizinci vidí jen nebezpečný živel, který je třeba potírat. Pokračuje-li úbytek našich dětí, nemáme právo se hořit nad tím, že na jejich místo budou přicházet cizinci.

V naší vlasti se kromě vládních a mimovládních dobročinných organizací starají o uprchlíky i pracovníci České katolické charity. Ti už získali cenné zkušenosti, dovedou rozlišovat mezi potřebnými i méně potřebnými a často s vypětím svých sil pomáhají právě těm nejubožejším. Nejjednodušší pomocí uprchlíkům je právě spolupráce s Charitou, která jistě bude vděčná i za každý váš dar. Je však možné, že se s takovými ubožáky setkáme někdy i sami, často vykonávají, většinou za nepatrnou odměnu, práce, které by jiní odmítli přijmout. Ukažme jim, že je považujeme za své bratry, že uznáváme jejich lidskou důstojnost, chovejme se k nim, jak bychom se chovali k sv. Josefu během jeho egyptského exilu.

Nakonec si uvědomme, že jsme vlastně všichni poutníky na této zemi a že všichni společně hledáme svou pravou vlast v nebi... O

Nejtěživěji doléhá ztráta domova na bezbranné děti

Jak velice jsi nás miloval, dobrotivý Otče, který jsi neušetřil svého jediného Syna, ale za nás bezbožné jsi jej vydal! Jak velice jsi nás miloval, když on se kvůli nám stal poslušným, a to až k smrti na kříži. Pro nás se stal vítězem a cenou vítězství. Zatímco on, Syn, se stal služebníkem, z nás služebníků učinil tvé syny. Právem je zárukou mé velké naděje, že ty uzdravíš skrze něho všechny mé neduhy. Jinak bych si musel zoufat! Kdyby se tvé Slovo nestalo tělem a nepřebývalo mezi námi, pak bychom museli věřit, že není žádného spojení mezi Bohem a lidskou přirozeností, a utonuli bychom v zoufalství.

sv. Augustin

Kdo stojí v pozadí?

O čem chtěl mluvit katolický kněz v hodině náboženství a komu to vadí?

Dne 2. 3. 1996 v 19.30 stanice TV NOVA odvysílala příspěvek „**Katolický kněz žádá, aby mohl v hodině náboženství mluvit o sexu**“. Šlo o kritiku poměrů na Blanensku, ve farnosti Lysice Drnovice a okolí (Voděřady). Hodnotil přístup kněze, bývalého středoškolského profesora, persekovaného minulým režimem za opravdovost a ryzí křesťanské přesvědčení, patera Františka Provazníka.

Jmenovaný byl představen jako sexuálně úchylný jedinec, jenž pod pláštíkem mravnosti omezuje osobní svobodu mládeže. Důvodem nepochopení byl knězem proklamovaný požadavek přítomnosti dospělého jako nočního dozoru na kóduovaných ubytovnách pubertální mládeže během sezonních zemědělských brigád. Dozoru, který by zamezil smíšeným vzájemným návštěvám hochů a dívek na pokojích po večerce a na lůžku.

Svobodomyšlnost se ale vytratila v dalších informacích, na účet kněze. Vysílání ozřejmilo, že lysický farář je osadník špehován pokud jde o pohyb osob na faře a kolem ní. Vysílání zdůraznilo, že není vyloučen dokonce přístup žen (!) na faru, že obci není znám způsob a výše úhrady za nocleh, poskytnutý snad (?), možná (?) na faře. Byla též vznesena otázka financování hodnotnějších darů někým aktivním ve farnosti.

Odhlížím-li od toho, že nežijeme ve starověku, ale na konci 20. století, a od toho, že kněz je člověk jako každý jiný, s tím rozdílem, že byl konsekrován pro speciální službu, jíž laik být pověřen nemůže, každý v sdělení TV Nova seznal nařčení z pokrytectví, ze zapovězeného tělesného styku kněze, který snad proto, že je vázán slibem sám, závidí či nepřeje dospívající mládeži, a také z rozkrádání. Ale čeho? Státního? Soukro-

mého? Církevního? Jaký byl asi záměr reportérky, která příspěvek přednesla? Levná senzace, nebo snaha pošpinit? Ale kde bereme onu bohorovnost a oprávnění soudit? Hlasatelka se dožadovala na závěr prověření státního souhlasu (!)* kněze Provazníka brněnskou konzistoreí a revize účtů a hospodaření na faře. Má ale na to vůbec laik, do fondu fary nepřispívající, nárok? Kde zmizelo proklamované pojetí svobody? V pořadu se konstatovalo, že P. Provazník žádal možnost objektivně a čistě informovat děti ve věcech ontogeneze člověka, protože to odmítli povolanejší, rodiče a profesor biologie na škole.

Osobně jmenovaného kněze, jeho pedagogické kvality a přístupy k mladým, u nichž je oblíben, již léta znám. (Spolupracovali jsme v mládežnických akcích od 68. roku – tehdy ještě s rizikem a pod hlavičkou DKO.) Z osobních návštěv a setkání při společných aktivitách s dospívající mládeží dřív i nyní s ním (v kraji Lysecka naposledy v srpnu 1995) mohu potvrdit, že se léty nijak nezměnil, a zvláště ne ve vztahu k majetku. Není a nikdy ani nebyl zatížen pokrytectvím, ani v myšlenkách, ani činech, a právě proto, že nedovede mluvit i jednat oplzle, jak jsme dnes z ulice často zvyklí slyšet, neviděl v komentáři k zobrazení nahého lidského těla nic nepřístojného. Sama mohu vydat osobní svědectví, kdy

jsem byla přítomna podobné lekci, kterou TV Nova tak rozbourala.

Záměrem patera Františka bylo ukázat rozdílnost křesťanského pohledu na lidskou tělesnost a nahotu od pohledu, který prezentují dnes na ulici běžně dostupné pornokresby. Jeho záměrem byla také snaha o ochranu života jako posvátného daru v situaci, kdy citově otupělý svět množí počet žádostí o interrupce, a to i u nezletilých. Chce předejít tragedii vraždy nenarozených dětí, nechtěných a neuváženě počatých ve zvědavosti, tělesné nezkrotnosti a nekázní, místo v lásce. Té tragédii, která v lepším případě ústí v přelítí rodičovské odpovědnosti z mentálně nedospělých na potenciální prarodiče a v horším v interrupčním zákroku.

Otázkou „pro domo sua“ zůstává požadavek snad od lysického pana starosty zprůhlednit finanční hospodaření na faře a dary sociálně slabší mládeži. Vyjádření k té věci by chtělo samostatnou stat'. Tak, jak televize případ prezentovala, mohl leckdo přijít k přesvědčení, že lysický farář pro-

hospodařil farní majetek s ženami. Nevím, zda svět stojí o svědectví, ale mohu jmenovat ne jeden případ, kdy farář Provazník přispěl na letní tábor, vybavení, či ministrantské aktivity z vlastních úspor, z prostředků ušetřených při výkonu předchozích civilních povolání. Komu přísluší právo kontrolovat, jak nakládám se svými osobními úsporami? A přísluší státním úředníkům úloha revizní komise hodnotící finanční náklady na církevní aktivity?

Přínosem současnosti je nesporně pluralita dostupných informací. Třeba jen doufat, že široká veřejnost při posouzení masmediálních sdělení, vedených příčinlivou honbou za senzací, prověří i jejich pravdivost a věrohodnost. Že se nenechá opanovat vášněmi, módou a city či stranickostí, ale zapojí do hodnocení plně svého dospělého ducha.

V Praze dne 4. 3. 1996
RNDr. Dana Hradecká, CSc.
Čes. zemědělská univ. Praha
(Redakčně mírně kráceno)

*Nepřehlédněte: reportérka nezávislé televize hovoří o státním souhlasu 6 let po pádu komunismu!

KKL děkuje

Každý druhý pátek v měsíci se v Brně scházejí členové *Kolegia katolických lékařů* na svých pravidelných setkáních. Tématem večera byla problematika AIDS. Komplexní pohled na otázky zdravotnické i sociologické a bioetické shrnul ve své přednášce msgr. Dr. Laštovica. Přiblížil posluchačům konkrétní situace, které nyní nemusejí řešit jen západní země, ale bohužel stále častěji i společnost naše.

Ožehavé téma přilákalo více zájemců a v následné diskusi vedené doc. Dr. Svobodovou, do níž se aktivně zapojili i mladí kolegové, zazněla

řada dalších velmi zajímavých informací. V souvislosti s tématem pak na dotaz z pléna objasnil msgr. Laštovica i zprávy o údajné podpoře kondomů francouzskou biskupskou konferencí. Fakta jsou jiná, než uvedla ČTA, jejíž zprávu nešťastně převzala i naše katolická média.

Při páteční schůzce bylo také vysloveno oficiální poděkování všem lidem dobré vůle, kteří svou podporou petičních a dalších protestních akcí pomohli již podruhé v naší republice zabránit pokusu o zavedení tzv. potratové pilulky RU 486.

– Fam –

Křesťanská matka

P. Jan Pořícký

V městské škole

Matka Markéta a její rodina se stala skutečným vzorem křesťanské trpělivosti. Jak těžce se probíjela životem. Tolikrát se zklamala ve svých nadějích! Poslední, smrt kněze Calossa, byla nejhorší. Ztratili učitele, dobrodince, dědictví ... ztratili všechno – ale Pánu Bohu poručeno – nedáme se, zkusíme to jinak!

Dověděli se, že v městě Castelnovo – česky bychom řekli Nové hrady – mají při škole kurs, kde se učí latině. Jan se do něho přihlásil a byl přijat. Ale tohle učení bylo stokrát horší než u nebožtíka otce Calossa. Do města bylo přes hodinu cesty a ta byla zlá. Bližila se zima, celé týdny přšelo, bláto nemělo dna. Hoch musil denně tam a zpět. Za noci odcházel, za tmy se vracel, utmáčený a znavený. Aby se boty neumazaly a netrhal, chodil často bos, třebas ho záblo, vždyť už byl listopad! Boty nesl v ruce a teprve ve městě se obul.

Co teprve chudák vystál ve škole! Měl již přes šestnáct let a vypadal tedy proti ostatním žákům jako jejich tatínek. A pak ty jeho šaty! Byly darované nebo levně koupené u vetešníka a zrovna na něm křičely. Kalhoty příliš veliké, kabát zas těsný jako trestanec-ká kazajka. Směšné šaty dělají člověka směšným.

Když Jan vstoupil do třídy, městské děti se daly do smíchu. Pan profesor Boska přímo nenáviděl. Vždyť dělá ostudu celé škole! Nenazval ho jinak než vesnickým klackem a sluhou. Má to ruce

samý mozol a opovází se chodit na latinu! Proč nesedí doma? Náš kurs je jen pro městské žáky. A což když se dověděl, odkud je: Z Becchi, z hloupé vsi Becchi! Jméno opravdu směšné, jako bychom řekli: Zobákov. „Tam nezůstávají lidé, ale sloni, mají zbedněné mozky a z toho blbákova jsme dostali žáka. No však také na to vypadá! Jdi odtud, klid se do chlěva a žij tam!“

Síla předsudků

Tak se zacházelo s hochem, který měl větší cenu než celá škola i s nadutým profesorem. Byl zapsán do nejnižšího oddělení, brzy však věděl, že co se tam učí, on již dávno zná. Prosil, aby byl přeložen o stupeň výš. Pan profesor vyskočil, jako by ho bodl. „Co myslíš, ty pitomý pasáku? Jsme radostí celí bez sebe, žes nás ráčil poctit svou návštěvou! Nechtěl bys, abychom tě dali hned do čtvrtého oddělení?“

„Ne, pane profesore, jen bych prosil do druhého. Račte mi dovolit, abych s nimi pracoval jednu úlohu, já to jistě dovedu.“

„Nic nedoveďeš a mně by ani nenapadlo, abych se páral s tvou škrábanicí!“ Bosko cvičení přece vypracoval a odevzdal je s ostatními k přehlédnutí. Profesor jeho sešit odhodil: Ten sem nepatří! Bosko žebrá: „Pane profesore, pěkně vás prosím, podívejte se, že jsem to dobře napsal ...“ – „Ani nápad. Jsi ničema, jak jsem to už stokrát řekl!“ Ve třídě se ozvalo hučení: „Přečíst, přečíst!“ Pan profesor měl totiž u žáků malou vážnost

a špatnou kázeň. Třída z vítězila. Profesor úlohu přijal, přečetl – byla bez chyby: „Tys ji opsal.“

„Neopsal, neopsal, my se na něho dívali!“

„Když řeknu, že opsal, tak ji opsal, rozumíte? A dost.“

Odvolání nebylo a pronásledovaný chlapec musel celý rok trčet v prvním oddělení.

Tenkrát to nebylo nic jiného než křivda a bezpráví, ale dnes vidíme, jak v pozadí té nespravedlnosti se skrývala Prozřetelnost Boží, odpouštějící a vedoucí všechno k dobremu.

Bůh chtěl mít z Boska vychovatele dospívajících hochů. Měl jednou pro ně zakládat řemeslnické dílny a školy. Proto bylo třeba, aby sám řemeslu rozuměl. K tomu ho Pán Bůh přivedl právě zde, v Castelnovo.

Místo latiny řemeslo

Nejprve dopustil, že hoch začal churavět. Dlouhé každodenní cesty ho příliš namáhaly. Zrovna tou dobou se matce lehčeji vedlo, takže mu mohla v městě opatřit byt. Bylo to u známého krejčího. Místo peněz platila mistrovi obilím, vínem a ovocem.

Druhým Božím dopuštěním byl zlý profesor, jenž si postavil hlavu a hochu nepustil do vyššího oddělení. On se tedy nemohl nic nového naučit. Protože nebyl zvyklý zahálce ani toulání, posadil se vedle pana mistra, zkřížil po turecku nohy jako krejčí dělávají, jehlu do ruky a pomáhal při řemesle. Byl vzorným učněm! Stačilo se podívat, jak co mistr dělá, a už to dovedl také. Brzy se naučil opravovat, brát míru, stříhat a šít šaty. A nejnemotně, pan mistr byl také zpě-

vákem a hudebníkem. Zpíval v kostele a občas hrál i na varhany. Příčinnivý chlapec mistr následoval. Měl příjemný hlas, hudební sluch, a tak se naučil hrát na housle, cvičil se na starém klavíru, zasedl k varhanám a zpíval na chóru sólo.

Neměl tenkrát ani tušení, jak se mu jednou tohle hodí, ale vševědoucí Bůh to věděl, a proto dopouštěl bolestnou zkoušku, aby z utrpení vzešlo dobro. Bosko to sám pochopil až po letech, když dospěl a nepřestával pak děkovat Pánu Bohu, že za svého mládí musil projít tolikerou školou pro-tivenství.

O

Velké štěstí

*je často tak maličké,
že je ani nevidíme.
Může být jako květ,
který kvete v úkrytu,
je první zeleň stromu,
který stojí u cesty,
je sen, který sníš,
a který spěje
k uskutečnění.
Je to něžný úsměv
malého děcka,
je to šumění lesa
v korunách stromů,
je to čistá láska,
která nikdy nepřestává,
je to teplá něha dítěte
na matčině klíně.
Může být jako květ,
který kvete v úkrytu.
Velké štěstí
je často tak maličké,
že je ani nevidíme.*

Melita Kiefer

PROBLÉMY KONFESNĚ-PRÁVNÍHO ZÁKONODÁRSTVÍ V ČR

Ve středu 6. března se v zaplněné čítárně knihovny Konventu bratří dominikánů uskutečnila přednáška JUDr. Pavla Zemana (ředitele odboru církví ministerstva kultury ČR) na téma „Otevřené problémy konfesně-právního zákonodárství v ČR“.

Ve svém velmi zajímavém projevu seznámil JUDr. Zeman posluchače s problémy plynoucími ze zákonů č. 218, 308 a 161, které se zabývají konfesním právem. Tyto zákony však nejsou dostatečně propracovány, takže nabízejí v praxi větší množství různých výkladů, z čehož se pochopitelně rodí problémy (např. s náboženskou výchovou na školách, duchovní péčí ve věznicích a při výkonu vojenské služby, závažně

problémy v oblasti manželského práva ...). Problémem, který se dotýká všech církví a náboženských společností, je výše státních dotací, resp. kritérium, podle něhož by financování církví mělo probíhat. Zatím stát přiděluje finance podle počtu duchovních (přičemž nespecifikuje pojem „duchovní“). Nastávají tak velké disproporce, když na jednoho duchovního připadá někde 26 věřících, jinde přes 4000! (V katolické církvi přes 2000.) Tento problém ústí v otázku: „Odluka církve od státu – ano či ne?“ Na obzoru vyvstává další problém už kvůli pojmu „odluka“. Lepším termínem se jeví „identifikace“ (příklad tzv. státních církví) či „neidentifikace státu a církve“ (krajním případem je Francie). Jediné řešení, vhodné pro kterýkoli stát, neexistuje. Jde o to,

aby se našlo řešení přiměřené našim podmínkám a naší kulturní i právní tradici.

Následovala neméně zajímavá diskuse, kterou řídil dominikán doc. JUDr. Rajmund Tretera. Posluchači své dotazy a příspěvky směřovali především k praktickým dopadům uvedených „mezer v zákonech“, s nimiž se osobně setkali.

NOVÁ JMENOVÁNÍ V OLOMOUCKÉ ARCIDIECÉZI

Moravský metropolita Jan Graubner jmenoval s účinností od 1. ledna několik kněží pro pastorační zvláštních skupin obyvatel v olomoucké arcidiecézi. Duchovní službou mezi vojáky byl pověřen P. Marián Jiří Hussek OPraem. (1966), kaplan na Sv. Kopečku u Olomouce. Duchovní službu mezi Romy

vede P. František Lízna SJ (1941), kaplan v Mohelnici. Pastorační ve věznicích má na starosti P. Jan Alois Juráš OCarm. (1939), farář v Olomouci-Nových Sadech. Diecézním duchovním rádcem skautů se stal P. Josef Glogar SDB (1959), farář ve Stražisku a ředitel Salesiánského střediska mládeže v Prostějově.

DAR PRO DĚTI POSTIŽENÉ AIDS

Obchodní zástupci firmy Mercedes předali v pondělí 4. března Janu Pavlu II. obnos 2 milionů DEM určený dětem postiženým nemocí AIDS. Za tuto částku má být ve vatikánské nemocnici Bambino Gesù zřízeno zvláštní oddělení. Papež dárčům poděkoval a řekl, že svým darem umožnili dětem a jejich rodinám novou naději.

Dopis nemocným

březen 1996

Draží nemocní,

často jsem se setkala s pozdrachem: „Neumím trpět. Když mám velké bolesti, cítím a vnímám jen tuto bolest, svou ubohost, opuštěnost. Myslím jen na sebe, nic jiného v tom okamžiku neexistuje – jen já a ta šířavá bolest.“

Moji draží, jistě jste už každý prožili podobnou chvíli a znáte i ten pocit jakéhosi studu, že právě tehdy jste si na Boha ani nevzpomněli. Ale buďte klidní, není třeba se stydět. Je to naprosto přirozené – jak to vysvětluje v knížce jezuita Johna Powella „Štěstí začíná uvnitř“ (Portál 1995) jeho přítel – psychiatr, když říká: „Bolest přitahuje veškerou pozornost pouze k našemu já ... Bolest se snaží zaujmout celé naše vědomí, pohltit všechnu naši energii. Pro lásku nezůstává nic. Studna vyschla. Většina lidí vidí v bolesti jen jedno: Trpím! – Teprve, když jsme se s bolestí úspěšně vyrovnali

nebo ji přetrpěli, jsme schopni znovu začít milovat sebe i druhé. Je dobré, když to víme ...“

Takže si nemusíme dělat žádné výčitky, ale naopak: ve chvílích klidu tím více se obraťte na Pána a prosit ho o pomoc a sílu. Postní doba nás k tomu přímo vybízí. Stačí si jen vybavit Pána Ježíše v Getsemanské zahradě. Jaká to musela být bolest, jaká muka a úzkost, že mu vyvstal na čele až krvavý pot! I On hledal útěchu u svých učedníků a dvakrát je vzbudil, aby se s ním modlili. Ale jen On dokázal nakonec říci Bohu: „... ne má, ale tvá vůle se staň!“ My sami nedokážeme nic, to už dávno víme. Ale věříme, že Ježíš nás miluje takové, jací jsme – ubohé a slabé, bázlivé a malověrné. Prosme ho proto v této postní době ještě vroucněji o slitování. Třeba to za nás vysloví báseň ze sbírky „Modlitby“ od Anděly Janouškové (Karmelitánské nakladatelství – Premie 1992):

Modlitba v slabosti

*Buď vůle Tvá.
Dáš-li mi kříž,
přijmu jej, Pane, rád.
Tak s lehkým křížem jsme se již
modlili tisíckrát.
Teď však na nemoc, na bolest
mě zvykáš.
Dobře vím, že ve kvetoucí rato-
lest je láskou změnit smím.
Lásku však rdousí lidský strach.
Kříž přestává být vhod.
Jak Petr chci jít po vlnách
a padám v hloubku vod.
Tak bázlivé je srdce mé,
tak ohlíží se zpět
jak po ztraceném domově,
ježž nelze zapomenout.
Tak malověrný je můj žal,
že noci propláče.
Bože, vždyť Ty jsi udělal
žebráka z boháče!
Zradím, jak Petr zrazoval.
Jak Jidáš ne. To ne!
Vždyť jenom prosím, abys vzal
ten kalich ode mne.
Vždyť jenom tápám rukama
nad zrádnou hladinu.
Jsem Tvoje dítě! Zachraň mě!
Bez Tebe zahynu!*

Moc Vás zdravím.

Sestra Pavla

ZAPOJIT KŘESŤANY DO POLITIKY

V postním pastýřském listě vyzývá biskup Karl Lehmann věřící, aby se angažovali v politice. Politická práce není nic špatného, protože jde o službu celé společnosti, zvláště pokud nejde o budování vlastní kariéry. Biskup vyslovuje politování nad tím, že potřebnou nezištnost vidíme dnes v politice jen zřídka.

KATECHUMENÁT NA SLOVENSKU

Slovenští biskupové vyhlásili zavedení katechumenátu na Slovensku. I zde již narůstá počet lidí nevěřících a lhostejných k víře, ale i těch, kteří byli pokřtěni jako malé děti, ale neměli náboženskou výchovu. V posledních letech se zvýšil počet dospělých, kteří žádají o křest. 2. vatikánský koncil se touto otázkou zabýval a nařídil, aby se obnovil katechumenát dospělých. V prvotní církvi byl běžným jevem. Současná doba opět vyžaduje katechumenát a novou evangelizaci – důkladnou přípravu žadatelů o křest.

Tiskové středisko ČBK

**5. neděle postní 24. 3.
Řím 8,7-11**

Ze své síly nebo z moci Ducha? To druhé se zdá být moc lehké, jenže je to jen zdání! A Duch Boží využije všechny naše síly. Ale dá kromě nich ještě mnohem více.

**Pondělí 25. 3. Zvěstování Páně
Lk 1,26-38**

Lidé se navzájem straší a vyhrožují si. Když ale k ochotnému a otevřenému člověku mluví Bůh, říká: „Neboj se.“ Kdo mu s Pannou Marií důvěřuje, ten je od strachu osvobozen!

**Úterý 26. 3.
Nm 21,4-9**

Nejde nakonec o hada. Jde o toho, kdo zachraňuje od věčné smrti – a to je Bůh. Tomu mají zůstat Izraelité věrni za všech okolností. A my samozřejmě také. I trápení života a nezdary nás na to mohou upozornit.

**Středa 27. 3.
Dan 3,14-20; 91-92**

I křesťan by měl udělat zkušenost, kterou udělali s pravým Hospodínem tři mládenci v peci ohnivé. My jsme naštěstí zkoušky tohoto druhu ušetřeni, ale jistá zkouška, prověrka víry patří nedílně k procesu obrácení. A prosme o sílu, abychom obstáli.

**Čtvrtek 28. 3.
Gn 17,3-9**

Po Abrahámovi uzavírá Bůh smlouvu s každým povoláním. A slibuje mu více než přirozené rozmnožení jeho rodu – slibuje mu věčný život, nebeskou vlast. Abrahám smlouvu dodržel. V čem já nejsem věrný?

**Pátek 29. 3.
Jer 20,10-13**

Křesťanství není soukromou věcí. Máme vyznávat Krista před lidmi. To se neobejde bez konfliktů. I to patří ke zkoušce spravedlivého. Mohu udělat jediné: svěřit svoji „pří“ Pánu.

**Sobota 30. 3.
Ez 37,21-28**

Vize světové církve, jediného pastýře, věčného pokoje, to vše je dobré promeditovat v předvečer Svatého týdne, pašijové neděle, dříve než Král Králů bude pohozen svým lidem jako bezcenný střep. Pak se i pro mne stane zázrak: Co bylo fiaskem (kříž), změní se ve vítězství.

Neděle 24. března 5. neděle postní	– 1. čt.: Ez 37,12-14 Ž: 130 (129),1-2.3-4.5-6a.6b-8 2. čt.: Řím 8,8-11 Ev.: Jan 11,1-45	odp.: 7
Pondělí 25. března slavnost Zvěstování Páně	– 1. čt.: Lz 7,10-14 Ž: 40 (39),7-8a.8b-9.10.11 2. čt.: Žid 10,4-10 Ev.: Lk 1,26-38	odp.: srv. 8a+9b
Úterý 26. března férie	– 1. čt.: Nm 21,4-9 Ž: 101,2-3.16-18.19-21 Ev.: Jan 8,21-30	odp.: 2
Středa 27. března férie	– 1. čt.: Dan 3,14-20.91-92.95 Dan 3,52a.52b.53.54.55.56 Ev.: Jan 8,31-42	odp.:
Čtvrtek 28. března férie	– 1. čt.: Gn 17,3-9 Ž: 104,4-5.6-7.8-9 Ev.: Jan 8,51-59	odp.: 8a
Pátek 29. března férie	– 1. čt.: Jer 20,10-13 Ž: 17,2-3a.3bc-4.5-6.7 Ev.: Jan 10,31-42	odp.: srv. 7
Sobota 30. března férie	– 1. čt.: Ez 37,21-28 Jer 31,10.11-12ab.13 Ev.: Jan 11,45-56	odp.: 10d

Breviář pro laiky

Uvedení do první modlitby dne:	NE	PO	ÚT	ST	ČT	PÁ	SO
	24. 3.	25. 3.	26. 3.	27. 3.	28. 3.	29. 3.	30. 3.
Antifona	270	1335	270	270	270	270	270
Žalm	783	783	783	783	783	783	783
Ranní chvály:							
Hymnus	270	1335	271	272	271	272	271
Antifony	387	1336	843	858	874	890	906
Žalmy	813	813	843	858	874	890	906
Kr. čtení a zpěv	388	1337	395	399	402	406	409
Antifona k Zach. kantiku	388	1337	395	399	402	406	409
Prosby	388	1337	395	399	403	406	410
Záv. modlitba	389	1338	396	400	403	407	410
Modlitba během dne:							
Hymnus	273	1264	273	273	273	273	273
Antifony	273	1338	273	273	273	273	273
Žalmy	818	1265	849	863	879	895	911
Krátké čtení	389	1338	396	400	403	407	410
Záv. modlitba	389	1338	396	400	403	407	410
Nešpory: SO							
Hymnus	268	268	1339	268	269	268	269
Antifony	386	390	1340	853	868	884	900
Žalmy	808	823	1340	853	868	884	901
Kr. čtení a zpěv	386	390	1342	397	401	405	408
Ant. ke kant. P. M.	387	391	1343	398	401	405	408
Prosby	387	391	1343	398	401	405	408
Záv. modlitba	389	389	1338	396	400	403	407
Kompletář	1238	1242	1242	1250	1254	1257	1260
							1238

Novinka

MCM

Albert Vyskočil

Znamení u cest

Literárně historické eseje Alberta Vyskočila s uměleckou jemností hloubají v kořenech evropské a české kultury. Snaží se postihnout hloubku a šíři, které se jí dostalo ve stínu Kristova kříže, a pomoci čtenáři zachytit okamžik, ve kterém se tištěný znak stává živou výpovědí, které je nasloucháno a jež se stává znamením u cest putujícího lidského pokolení.

Co jiného je život člověka a národů než putování. A člověku je třeba posily, ukazatele cesty a světla, které ho vede a pohledu k základům, aby porozuměl cestám, které se před ním otevírají, aby v přítomných zmatcích neztratil znamení Kristova kříže, které stojí u jeho cesty jako jasný bod znamenající cestu k velikonočnímu ránu.

Kniha není oddechovou četbou. Těm však, kteří v její četbě vytrvají, otevře nové obzory.

Knihu si můžete objednat na adrese:

Matrice cyrilometodějská s. r. o.
Dolní nám. 24
771 00 Olomouc

Objednávání Světla
od 5. 3. 1996

Světlo si lze objednat
na adrese:

* * *

Matrice cyrilometodějská
s. r. o.

EXPEDICE

Dolní nám. 24
771 00 Olomouc

* * *

Složenka s udanou
cenou předplatného
do konce roku 1996
Vám přijde v první
dodávce Světla.

Nezapomeňte uvést svoji
úplnou zpáteční adresu!

Zájemce o předplatné
ze Slovenska prosíme,
aby se obrátili
na Agentúru LUX
(adresa je uvedena v tiráži),
která Vám dá instrukce
a zašle složenku
na zaplacení.

Postovné uverovano

Novinove vpladne

Odeslatel:

SVĚTLO – týdeník Matice cyrilometodějské. S církevním schválením vydává a tiskne Matice cyrilometodějská v Olomouci v nakladatelství Matice cyrilometodějská s.r.o. Olomouc. Šéfredaktor Josef Viček. Adresa redakce a administrace: Dolní nám. 24, 771 00 Olomouc; telefon a fax 068/52 228 03. Registrační značka MK ČR 7225. Podávání novinových zásilek povoleno Oblastní správou pošt v Ostravě č.j. 2363/93-P/1 ze dne 23. 8. 1993. Objednávky vyřizuje administrace týdeníku. Administrace pro Slovenskou republiku: Agentúra Lux, Distribúcia tlače, Zvonová 21, 969 01 Banská Štiavnica; podávanie novinových zásilek povolené SR, š. p. ZSRP Bratislava, č.j. 3228-OPP zo dňa 27. 12. 1994. Prohlášení redakce: U článků o tzv. soukromých zjeveních, k nimž se doposud církevní autorita nevyjádřila (jako Litmanová, Medjugorje aj.) se podřízujeme konečnému usudku církve. Nevyžádané nezveřejněné příspěvky nevracíme.

Matrice cyrilometodějská s. r. o.
EXPEDICE
Dolní nám. 24
771 00 Olomouc